

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tasa-arvolain muuttamisesta (palkka-avoimuuden lisääminen)

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee palkka-avoimuuden lisäämistä tasa-arvolaisissa. Asia liittyy Sanna Marinin hallituksen ohjelman strategisen kokonaisuuden 3.5 (Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi) tavoitteeseen 2 (Suomi tasa-arvon kärkimaaksi) sisältyvän palkka-avoimuuskirjauksen toteuttamiseen. Kirjauksen mukaan: ”Perusteettomien palkkaerojen ja palkkasyrjinnän poistamista edistetään lisäämällä palkka-avoimuutta lainsäädännön keinoin. Perusteettomiin naisten ja miesten välisiin palkkaeroihin puututaan nykyistä tiukemmin. Lisätään tasa-arvolakiin henkilöstön, henkilöstöedustajien ja yksittäisten työntekijöiden oikeuksia ja tosiasiallisia mahdollisuuksia lisätä palkkatietoutta ja puuttua tehokkaammin palkkasyrjintään”.

Tausta

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 21.8.2020 kolmikantaisen työryhmän valmistelemaan Sanna Marinin hallituksen ohjelman palkka-avoimuuskirjaukseen perustuvat muutokset tasa-arvolainsäädäntöön. Työryhmä toimi aikavälillä 21.8.2020 - 31.8.2021, ja työn tavoitteena oli hallituksen esityksen muotoon laadittu esitys. Työryhmän käytössä olivat muun muassa vuonna 2019 toimineen kolmikantaisen palkka-avoimustyöryhmän loppuraportti ja sen liitteenä oleva pohjoismainen vertailu (STM:n raportteja ja muistioita 2019:32), selvityshenkilö Jukka Maarianvaaran Selvitys palkka-avoimuudesta (STM:n raportteja ja muistioita 41/2018), Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018 sekä tilastokeskuksen tekemä Työpaikkojen tasa-arvosuunnitelmat ja palkkakartoitukset 2020 – tutkimus (STM:n raportteja ja muistioita 2020:33).

Palkka-avoimuuden lisäämistä tasa-arvolaisissa valmistelleen työryhmän loppuraportti (STM:n raportteja ja muistioita 2021:27) julkaistiin 15.11.2021. Työryhmä jäi erimieliseksi. Eriävät ja täydentävät mielipiteet ovat loppuraportin liitteenä.

Työryhmän loppuraporttiin sisältyvää hallituksen esityksen luonnosta on raportin julkaisemisen jälkeen muokattu käytyyn poliittiseen käsittelyyn perustuen.

Tavoitteet

Esitys toteuttaa hallitusohjelmaa. Esityksen pääasiallisena tavoitteena on palkka-avoimuutta tasa-arvolaisissa lisäämällä estää sukupuoleen perustuvaa palkkasyrjintää ja edistää samapalkkaisuuden toteutumista. Esityksellä on tarkoitus vahvistaa henkilöstön palkkatietämystä sekä henkilöstön edustajien ja syrjintää epäilevien työntekijöiden tiedonsaantioikeuksia palkoista.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Jos ette kuitenkaan voi antaa lausuntoanne lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan toimittaa myös sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi.

Lausunnon voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön viimeistään xx.xx.2022 vastaamalla tähän lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa: Tasa-arvoyksikön johtaja Tanja Auvinen, tanja.auvinen@gov.fi.

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM079:00/2020>

Lausunnonantajan lausunto

Yleistä hallituksen esityksen sisällöstä

Pykäläkohtaiset huomiot

- ehdotettu 6 §:n 3 momentti
- ehdotettu 6 a §:n 4 momentti
- ehdotettu 6 b §:n 4 momentti
- ehdotettu 10 §:n 5 momentti
- ehdotettu 14 a §:n 2 momentti
- ehdotettu 17 §:n 3 momentin kumoaminen

Vaikutusarviointeja koskevat huomiot

- taloudelliset vaikutukset, 4.2.1
- vaikutukset viranomaisten toimintaan, 4.2.2
- vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon, 4.2.3
- vaikutukset työtyytyväisyyteen, työhyvinvointiin ja organisaation tuottavuuteen, 4.2.4
- vaikutukset työllisyyteen, 4.2.5

Suhdetta perustuslakiin ja säätämisjärjestykseen koskevat huomiot

Muut huomiot

Erilliskysymys 1. Tulisiko tasa-arvolain 6 a §:ssä tarkoitettua tasa-arvosuunnitelman laatimisvelvoitetta muuttaa siten, että tasa-arvosuunnitelma olisi laadittava työpaikoilla, joissa työnantajan palvelussuhteessa olevan henkilöstön määrä olisi säännöllisesti vähintään 20 työntekijää (eikä 30 työntekijää kuten nyt)? Miten perustelette näkemystänne?

Erilliskysymys 2. Mikä on näkemyksenne esitykseen sisältyvästä yksityisyyden suojasta?

Antila Raimo
Sosiaali- ja terveysministeriö

Auvinen Tanja
Sosiaali- ja terveysministeriö